

Резултати от анкетно проучване в професионалните паралелки на училищата в област Габрово (учебна 2019-2020 г.)

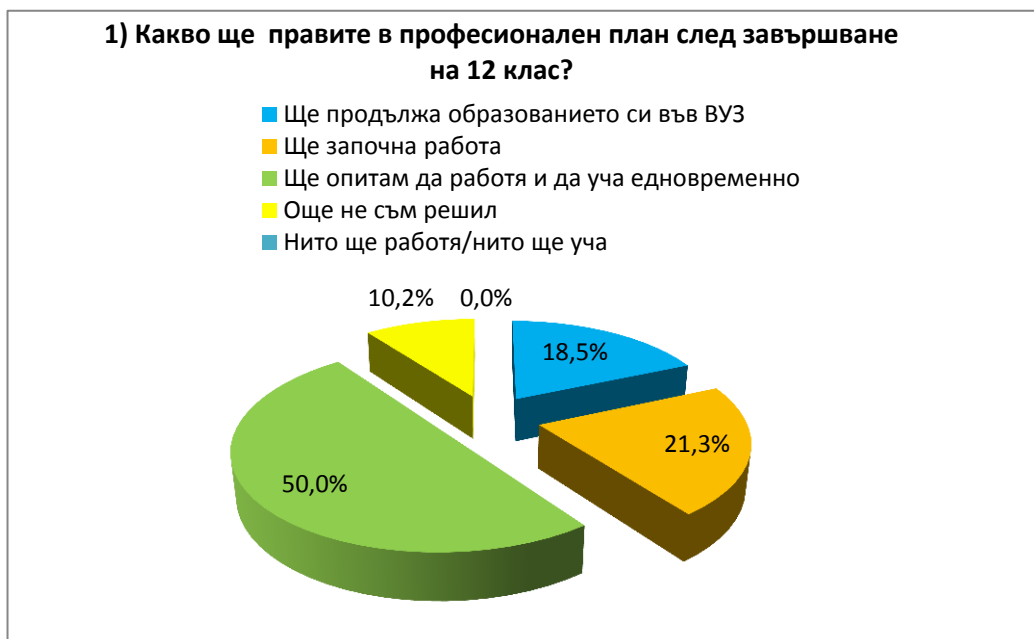
В периода октомври 2019 - март 2020 г. в професионалните паралелки 12 клас от училищата на територията на област Габрово се проведе анкетно проучване, чиято цел бе да провери готовността на учениците за реализация на пазара на труда и/или продължаване на образованието във висшите учебни заведения.

Основната цел на проучването бе да се съгласува изборът на теми за работа с учениците, кореспондиращи с техните нужди и заявки.

Анкетата бе анонимна. В нея участваха 108 ученици от общините Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна, от които 77 момчета и 31 момичета.

Анкетата бе съставена от 14 въпроса, от тях 13 полузатворени, в които анкетираните можеха да отбелязват по един или повече от предложените отговори, както и да допълнят такива в ред: „друго“. Един от въпросите бе с цел ранжиране на избор от предходен въпрос.

1. Какво ще правите в професионален план след завършване на 12 клас?

Ще продължа образованието си във ВУЗ	Ще започна работа	Ще опитам да работя и да уча едновременно	Още не съм решил	Нито ще работя/нито ще уча
18,5%	21,3%	50,0%	10,2%	0,0%

При първия въпрос ясно се вижда, че половината от респондентите ще се опитат да работят и учат едновременно след завършване на средното си образование. Друга група от анкетираните, а именно 21,3 % от тях, са посочили, че ще започнат работа. Ще продължат образованието си във ВУЗ 18,5%, а 10,2% споделят, че още не са решили какво точно ще правят. Нито един от участниците в анкетата не е споделил, че нито ще работи, нито ще учи.

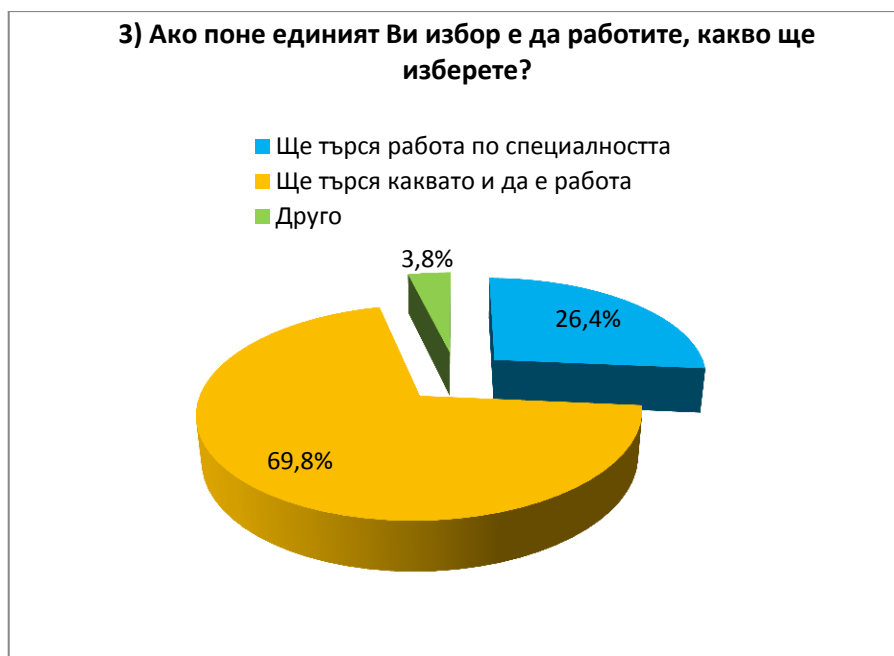
2. Ако поне единият Ви избор е да учите, какво избирате?

Ще уча по специалността	Ще продължа по друга специалност	Още не съм решил/а
17,8%	44,9%	37,4%

Вижда се, че едва 17,8% биха избрали да продължат по специалността си, докато 44,9% биха избрали нещо друго. Останалите 37,4% все още не са решили какво да правят.

3. Ако поне единият Ви избор е да работите, какво ще изберете?

Ще търся работа по специалността	Ще търся каквато и да е работа	Друго
26,4%	69,8%	3,8%

Виждаме, че по-голямата част от анкетираните, които ще работят след звършване на 12 клас, а именно 69,8%, ще търсят каквато и да е работа, а само 26,4% ще търсят такава по специалността, по която са обучавани.

4. Ако смятате да продължите образованието си във ВУЗ, от каква информация бихте имали нужда, за да направите по-добър и информиран избор за себе си?

Какво се изучава в избраната от мен специалност	Какво мога да работя след като завърша ВУЗ	Къде ще мога да се реализирам след като завърша избраната специалност	Какви трудности ще срещам в избраната от мен специалност	Какъв е рейтинга на ВУЗ(достатъчно добър ли е), който съм избрал	Има ли възможност за обмен на студенти и стажове	Има ли възможност за практическа подготовка по време на обучението	Какви допълнителни квалификации мога да придобия, свързани с избраната от мен и даващи ми предимство пред останалите като специалист	Колко добре ще бъде заплатен трудът ми, когато започна работа	Друго
49,1%	44,4%	46,3%	25,0%	18,5%	19,4%	33,3%	34,3%	39,8%	2,8%

За да направят информиран избор на висше образование, 49,1% от абитуриентите споделят, че имат нужда да знаят какво ще изучават в избраната от тях специалност. Къде ще могат да се реализират след дипломирането си, биха искали да знаят 46,3% от тях, а 44,4% искат да знаят каква професия ще могат да упражняват, избирайки една или друга специалност във ВУЗ. Едва на последно място бъдещите кандидат-студенти се интересуват от рейтинга на висшето учебно заведение.

5. Някой ден, все пак ще се наложи да работите. В кои от посочените по-долу области смятате, че може да имате нужда от повече информация и/или обучение?

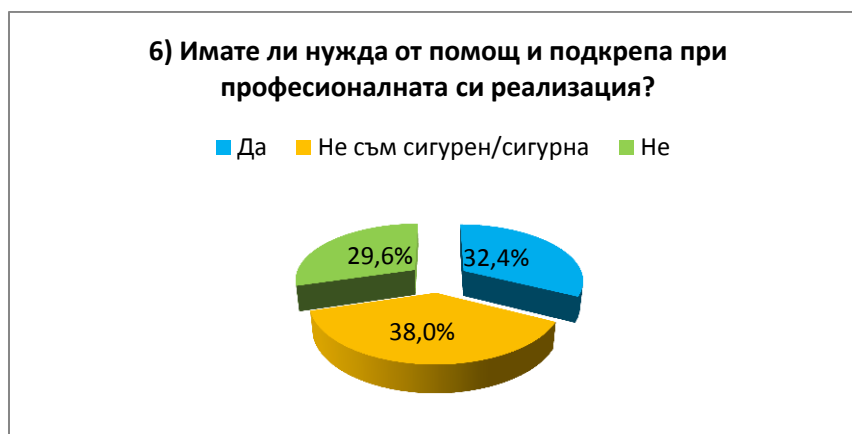

Как да търсите работа	Как да подготвите документите си за кандидатстване за работа	Как да се подготвите и държите на интервю за работа	Как да отстоявате професионалните си интереси пред работодателя	Какви ще бъдат Вашите задължения на работното място	Какви ще бъдат задълженията на работодателя	Нямам нужда	Друго
25,9%	43,5%	49,1%	36,1%	41,7%	27,8%	13,9%	1,9%

Относно подготовката за реализиране на пазара на труда най-много ученици споделят, че биха искали да бъдат по-добре подготвени за интервюто при кандидатстване за работа. Това са посочили 49,1%. Как да подготвят документите си за кандидатстване за работа, искат да научат повече - 43,5% от учениците, а 41,7% искат да научат повече за бъдещите им задължения на работното им място.

Близо 14% (13,9%) споделят, че нямат нужда да се обучават или информират допълнително по посочените теми.

6. Имате ли нужда от помощ и подкрепа при професионалната си реализация?

Да	Не съм сигурен/сигурна	Не
32,4%	38,0%	29,6%

Тук се вижда, че 32,4% от учениците са споделили, че имат нужда от помощ и подкрепа при професионалната си реализация. Че нямат такава нужда, твърдят 29,6%. Тези, които не са сигурни, са най-много – 38%.

7. Кой според Вас би могъл да Ви помогне в професионалната Ви реализация?

Родители/близки	Приятели	Професионалисти	Учители	Педагогически съветник/ уч. психолог	Кариерен консултант	Нито един от посочените	Друго
74,1%	42,6%	51,9%	21,3%	2,0%	16,7%	2,8%	1,9%

С този въпрос целяхме да установим кои са референтните личности за младежите. Отново без особени изненади 74,1% са посочили своите родители и близки, следвано от професионалистите, които упражняват избраната от тях професия или близка до тях. На трето място са приятелите с 42,6%.

8. С кого сте склонни да обсъдите своето бъдеще (ВУЗ, работа, кариера)?

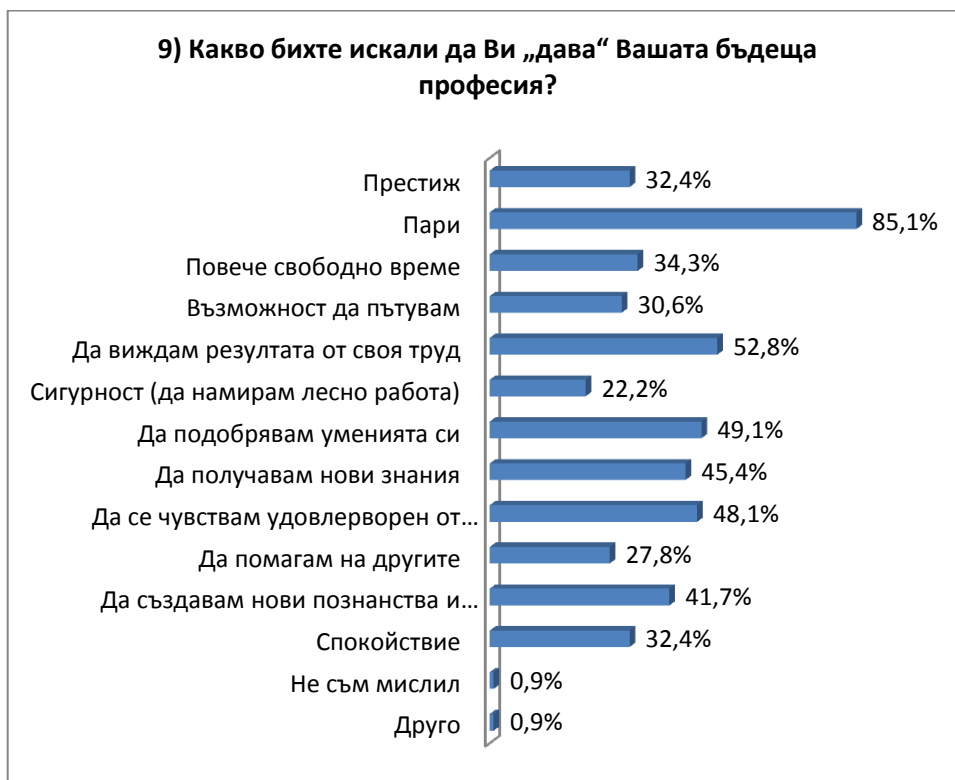

Родители/близки	Приятели	Учители	Педагогически съветник/ уч. психолог	Кариерен консултант	С никого	Друго
88,0%	58,3%	22,2%	4,6%	11,1%	8,3%	0,0%

Да обсъдят своите планове със своите родители и близки, са склонни 88% от анкетираните. 58,3% биха се обърнали към своите приятели, а към учителите - 22,2%.

* В част от училищата, участвали в изследването, няма назначени щатни педагогически съветници или училищни психолози, което оказва влияние върху изборите на учениците и крайния резултат при въпроси 7 и 8.

9. Какво бихте искали да Ви „дава“ Вашата бъдеща професия?

Престиж	Пари	Повече свободно време	Възможност да пътувам	Да виждам резултата от своя труд	Сигурност (да намирам лесно работа)	Да подобрявам уменията си	Да получавам нови знания	Да се чувствам удовлетворен от труда си	Да помагам на другите	Да създавам нови познанства и общувам с интересни хора	Спокойствие	Не съм мислил	Друго
32,4%	85,1%	34,3%	30,6%	52,8%	22,2%	49,1%	45,4%	48,1%	27,8%	41,7%	32,4%	0,9%	0,9%

Професията да им носи добро заплащане, искат 85,1% от анкетираните. Напълно нормално, предвид това че респондентите са млади хора, които навлизат в самостоятелния живот. Приятно впечатление прави това, че на второ място учениците са посочили да виждат резултата от своя труд - 52,8%, а 49.1% биха искали професията да им дава възможност постоянно да подобряват своите умения, следвано от това да чувстват удовлетвореност от труда си, посочено от 48,1% от учениците.

На последно място учениците са посочили „сигурност“, дефинирана от нас като възможност лесно да намират и да се задържат на работа.

10. Атрибути на професията по ранг

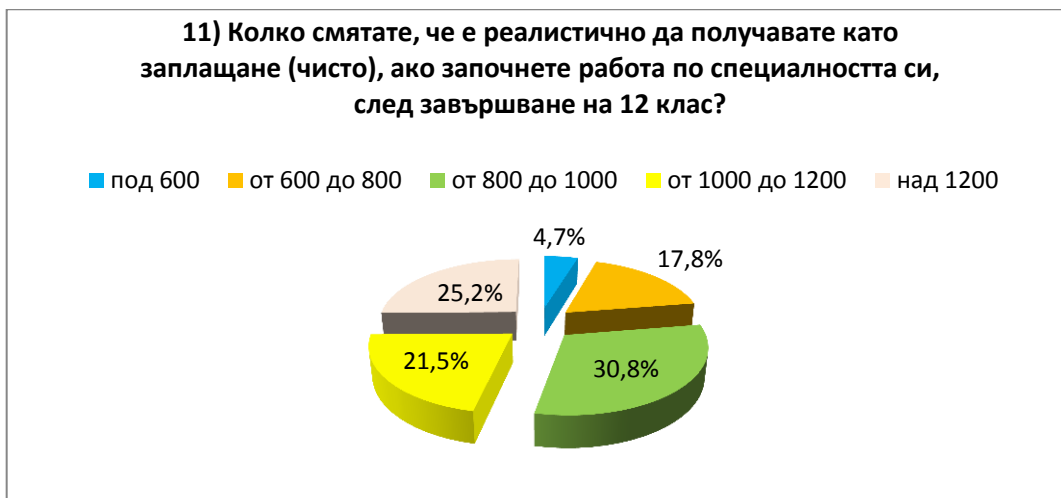
Пари	Да виждам резултата от своя труд	Да получавам нови знания	Да се чувствам удовлетворен от труда си	Да подобрявам уменията си	Възможност да пътувам	Престиж	Спокойствие	Повече свободно време	Да създавам нови познанства и общувам с интересни хора	Сигурност (да намирам лесно работа)	Да помагам на другите	Друго	Не съм мислил
180	69	46	41	36	32	31	31	30	25	22	19	3	0

Тук учениците бяха помолени да подредят по важност 3 (или по-малко, ако са отбелязали толкова) от посочените в предишния въпрос характеристики на професията.

Разликата с предходните резултати е съвсем малка. Отново желанието да получават добро заплащане е на първо място, следвано от възможността да виждат резултата от своя труд. А на трето място анкетираните са посочили желанието да получават нови знания, което показва желание за професионално развитие.

На последно място е посочено: „да помагам на другите“.

11. Колко смятате, че е реалистично да получавате като заплащане (чисто), ако започнете работа по специалността си, след завършване на 12 клас?

под 600	от 600 до 800	от 800 до 1000	от 1000 до 1200	над 1200
4,7%	17,8%	30,8%	21,5%	25,2%

С този въпрос искахме да проверим реалистични ли са очакванията на учениците относно заплащането на труда им. Видно от отговорите, 30,8% от тях смятат, че брутно заплащане в рамките на 800 до 1000 лв. е напълно реалистично. От 1000 до 1200 лв. очакват да получават 21,5%, а 25,2% от анкетираните очакват заплата от над 1200 лв., ако започнат работа по специалността от професия, за която са обучавани в училище.

12. Знаехте ли какво ще работите (бяхте ли добре запознати с професията, която избирате), когато кандидатствахте в средното училище?

Да, бях добре запознат	Знаех нещо, но имах нужда от повече информация	Не знаех почти нищо за избраната от мен професия	Не мога да преценя
32,1%	28,3%	19,8%	19,8%

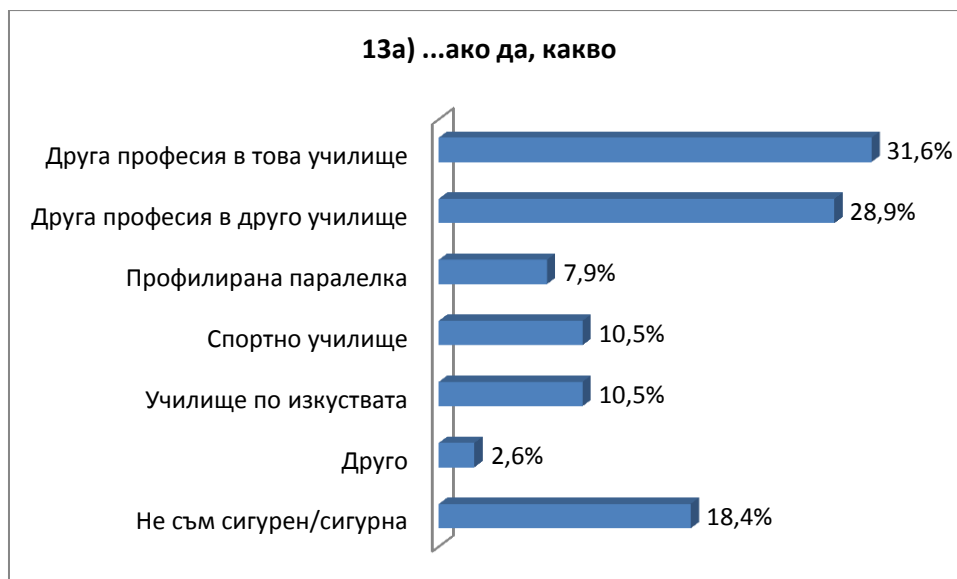
32,1% от анкетираните заявяват, че са били добре запознати с професията, когато са кандидатствали в средното училище. Че са имали нужда от допълнително информация, споделят 28,3% от учениците. 19,8% признават, че не са знаели нищо за избраната от тях професия. Отново 19,8% от анкетираните пък не са могли да преценят в каква степен са били запознати с бъдещата си професия.

13. Ако днес имате възможност да се върнете в 7 или 8 клас и да коригирате избора си на професия, бихте ли избрали нещо друго, ако да- какво?

Не бих променил/а избора си	Бих избрал/а друго
64,5%	35,5%

Видно от отговорите на този въпрос, 64,5% от учениците държат на първоначалния си избор на образование в края на 7 клас. Другата част, а именно 35,5%, споделят, че биха променили избора си, ако това е възможно.

Друга професия в това училище	Друга професия в друго училище	Профилирана паралелка	Спортно училище	Училище по изкуствата	Друго	Не съм сигурен/сигурна
31,6%	28,9%	7,9%	10,5%	10,5%	2,6%	18,4%

Тези 35,5% са реално 38 ученици. Резултатите, посочени по-долу, са въз основа на техните отговори.

Общо 60,5% от тях биха избрали отново професионални паралелки, като 31,6% биха останали в същото училище, а 28,9% биха избрали професионална паралелка в друго училище. Близо 8% (по-точно 7,9%) биха сменили с профилирана паралелка. В спортно училище и в училище по изкуствата биха избрали за алтернативно обучение по 10, 5% от анкетираните. Че биха сменили избора си, но все още не са сигурни с какво, са отбелязали 18,4%.

14. Респонденти по пол.

Младеж	Девойка
71,3%	28,7%